

FAGFORUM for visuell kunst, dans og teater BERGEN, torsdag 10. november 2011

Arrangør:

Griegakademiet/UiB
Høgskolen i Bergen
Kunsthøgskolen i Bergen
Bergen kulturskole
Norsk kulturskoleråd-Hordaland
Norsk kulturskoleråd

Griegakademiet

HØGSKOLEN I BERGEN

Kunsthøgskolen i Bergen
Bergen National Academy of the Arts

BERGEN KOMMUNE

NORSK KULTURSKOLERÅD
HORDALAND

NORSK KULTURSKOLERÅD

Norsk kulturskoleråd inviterer for første gang til Nasjonalt fagforum for visuell kunst, dans og teater i kulturskolen. Innholdet vil fokusere både det som er felles for de tre fagområdene og det fagspesifikke. Målet er å etablere et årlig nasjonalt fagforum og videre etablere og / eller videreutvikle regionale fagnettverk.

PROGRAM

- 09.30 - 10.00 Oppmøte Bergen Offentlige Bibliotek
Registrering og en matbit
- 10.00 - 10.15 Velkommen og kunstnerisk
- 10.15 - 11.00 **Fagenes egenart, identitet og utfordringer**
foredrag v/ Inger Anne Westby, direktør Norsk kulturskoleråd
- 11.00 - 11.15 Forflytting til Kunsthøgskolen i Bergen
- 11.15 - 12.30 **Arbeid i faggrupper.** Detaljert program: **Visuell kunst:** side 4,
Teater: side 5, **Dans:** side 6
- 12.30 - 13.30 Lunsj
- 13.30 - 15.30 Arbeid i faggrupper forsetter
- 15.30 - 15.45 Kaffe-/te- og fruktpause
- 15.45 - 16.45 Arbeid i faggrupper forsetter
- 17.00 - 18.00 **Det sanselige i læringsprosessene**
plenumsforedrag v/ Wenche Waagen på Bergen Offentlige Bibliotek

Konferansepris for begge dager kr. 1000,- inkl. to lunsjer

Pris for én dag kr. 850,-

Påmelding via www.kulturskoleradet.no eller post@kulturskoleradet.no

Påmeldingsfrist **mandag 24. oktober**

FAGFORUM: Oppstart på **Bergen Offentlige Bibliotek**, Strømsgaten 6 og deretter til **Kunsthøgskolen i Bergen**, Strømsgaten 1

KUNSTPEDAGOGISK KONFERANSE: Høgskolen i Bergen,
Landåssvingen 15, Aulaen

For hotellreservasjon: **Rica Hotel Bergen** - tlf 55 36 29 00 innen 24. oktober.
Enkeltrom med frokost kr.1085,-. Ved bestilling oppgi Norsk kulturskoleråd

KUNSTPEDAGOGISK KONFERANSE BERGEN, fredag 11. november 2011

TEACHING ARTIST

KULTURSKOLEN SOM KOMMUNENS RESSURSSENTER

Norsk kulturskoleråd - Hordaland i samarbeid med Griegakademiet / UiB,
Høgskolen i Bergen, Kunsthøgskolen i Bergen, Bergen kulturskole

MÅLGRUPPE: Ansatte i kulturskolen, skoleeiere og ansatte / studenter på akademi, høgskole, universitet, videregående MDD og Formgivende fag, folkehøgskole innen kunstfaglig utdanning og andre kunstfaginteresserte.

PROGRAM

- 09.00 - 09.25 Oppmøte og registrering, Høgskolen i Bergen
- 09.30 - 09.40 **Eksamensoppgave i egen koreografi** v/seks elever fra tredje klasse,
Langhaugen videregående skole
- 09.40 - 09.50 **Åpning av konferansen** v/ rektor Ole-Gunnar Søgner,
Høgskolen i Bergen (Aulaen)
- 09.50 - 10.35 **Building relationships for the Future**
hovedforedrag v/ operasjef Mary Miller, Den Nye Opera, Bergen
- 10.45 - 12.30 **TEACHING ARTIST** - Dialog i møte med begrepet
Dialogleder: førsteamanuensis Njål Vindenes, HiB
- Dialogpanel**
TEATER: Høgskolelektor og utøver Marit Ulvund, Høgskolen i Volda
VISUELLE KUNSTFAG: Billedhugger og foreleser Ingrid Christiansen Krook, KHiB
MUSIKK: Førsteamanuensis Hilde Haraldsen Sveen, GA/UiB
DANS: Professor Leif Hernes, Høgskolen i Oslo
- 12.30 - 13.20 Lunsj
13.20 Glasshuset: avgang til parallelle sesjoner
- 13.30 - 15.30 **Parallele sesjoner**
TEATER: Ekkoteater - fra opplevelse til iscenesettelse v/ Marit Ulvund
VISUELLE KUNSTFAG: Hvorfor underviser vi som vi gjør?
v/ Ingrid Christiansen Krook
MUSIKK: Godt blandet/søtt, salt og syrlig v/ Hilde Haraldsen Sveen
DANS: Dans i perspektiv v/ Leif Hernes
- Omtaler: sidene 7 og 8

PLENUMSFOREDRAK - FAGFORUM

Fagenes egenart, identitet og utfordringer v/ Inger Anne Westby

Vi trenger flere dannelsesagenter i kunst- og kulturoppfølgingen for barn og unge, og kulturskolene skal være en sentral arena i arbeidet med kunstfagene. Foredraget fokuserer det vi kan gjøre for å fremme samarbeid og fellesskap internt og eksternt. Hva er det som skiller kunstfagene fra andre fag? Hvordan legitimerer vi kunstfagene? Hvordan kan kulturskolen bli en arena for dannelse?

Inger Anne Westby er som direktør i Norsk kulturskoleråd. Hun har en allsidig bakgrunn, og har blant annet vært rektor ved Vadsø kulturskole. Videre har hun vært styremedlem i Norsk kulturskoleråd og har lang erfaring fra ulike organisasjoner innen norsk kulturliv. Inger Anne Westby skrev i sin tid "Kulturskolehåndboka" og har i mange år undervist på deltidsstudiet i musikk- og kulturadministrasjon ved Høgskolen i Telemark. Hun kom til Norsk kulturskoleråd fra undervisningsstilling ved Norges musikkhøgskole i Oslo. Av utdanning har hun bl.a. hovedfag i musikkvitenskap og grunnfag i kulturfag.

Det sanselige i læringsprosessene v/ Wenche Waagen

De kunstfaglige læringsprosessene ivaretar både kognitive, emosjonelle og motoriske ferdigheter, m.a.o. de utvikler hele mennesket. Betrakter vi de ulike kunstuttrykkene under ett, er det flere ting som forener oss enn som skiller når det gjelder sanselighet, opplevelsesunivers og de konkrete metodene. Samtidig har ulike kunstpedagoger mye å lære av hverandre, ikke minst av didaktikken. "Fra Tverrfaglighet til Tverrfaglighet" er Wenches "motto".

Wenche Waagen er førstelektor ved Institutt for musikk, konservatorieutdanningen ved NTNU, hvor hun underviser i musikkpedagogikk. Hun har vært medforfatter i to bøker: "Musikkformidling" og "Musikk, dans, drama". På oppdrag for Norsk kulturskoleråd sammenfattet hun i 2003 "Rammeplan for kulturskolen - På vei til mangfold". Hun holder ofte foredrag på konferanser og planleggingsdager for kulturskoler, grunnskoler og videregående skoler.

Wenche Waagen er også forfatter av boken "*Kulturskole - Profesjon og bærekraft* (2011)".

"Hvilken betydning har kulturskolen som skoleslag i opplæringssystemet?" er ett av mange spørsmål forfatteren drøfter når hun setter kulturskolelærerens praksiserfaringer inn i en forståelsesramme. Fellesnevnerne for alle fag i kulturskolen fremheves, profesjonen og lærerrollen synliggjøres, og kunstfaglige læringsprosesser presenteres.

PROGRAM Faggruppe Visuell kunst

11.15 - 11.40

Presentasjon av Fagforum og regionale nettverk v/ Fabiola Charry

11.45 - 12.30

Innledning 1:

Hvordan kan vi oppnå en inspirert og aktuell undervisning i visuelle kunstfag?

v/ Elisabeth Sørheim

12.30 - 13.30

Lunsj

13.30 - 14.00

Innledning 2:

Kunstner + lærer = lærerkunster v/ Anne Skaansar

Debatt og spørsmål for begge temainnlegg

14.00 - 15.00

Dagens situasjon for visuelle kunstfag

15.00 - 15.30

Presentasjon av spørreundersøkelsen v/ Fabiola Charry

15.30 - 15.45

Kaffe-/te- og fruktpause

15.45 - 16.45

Regionalt nettverksarbeid i fylkesgrupper (arbeid i grupper)

- Veien videre i eget fylke

- Kartlegging av behov og utfordringer

- Konkret innspill til ressursgruppa og regionalt nettverk

- Oppsummering

Omtaler

Hvordan kan vi oppnå en inspirert og aktuell undervisning i visuelle kunstfag? v/ Elisabeth Sørheim

Elisabeth Sørheims innlegg tar utgangspunkt i samtidskunstens potensial i undervisningssammenheng.

Samtidskunsten tar opp aktuelle spørsmål fra vår egen tid, og benytter seg av vår tids materialer og medier.

Det er noe de unge er fortrolige med. Hvordan kan vår nærkontakt med samtidskunst fornye undervisningsmetodene og det faglige innholdet i kulturskolen?

Elisabeth Sørheim har bakgrunn som kunstformidler. Hun er pedagog med kunsthistorie og arbeider som formidlingsleder i Norske Kunsthandverkere. Sørheim startet og ledet Pilotgalleriet ved Akershus Kunstsenter 1993 - 98. Hun har vært formidler i Riksstillingen og kurator i formidling ved Nasjonalmuseet.

Kunstner + lærer = lærerkunster! v/ Anne Skaansar

- Hvordan kan vi som kulturskolelærere/ kunstnere/ kunsthandverkere eller designere utfordre oss selv i lærerrollen?
- Tør vi ta like store sjanser som lærere som vi gjør når vi arbeider med egne prosjekter?
- Hva vil det si å være lærer i visuelle fag i dag?

Anne Skaansar er utdannet på Kunsthøgskolen i Bergen og har undervist parallelt med kunstnerisk virksomhet. Hun har undervisnings erfaring fra Kunstscolen i Bergen, Kunstscolen for barn og har vært fagsjef ved Bergen kulturskole. Siden 2009 har hun vært koordinator og høgskolelektor ved KHiB / PPU. For mer info <http://www.cs55.no/anneskaansar>.

PROGRAM Faggruppe Teater

- 11.15 **Fysisk oppvarming** v/ Hanne Riege
11.45 Gjennom å bruke "visittkort" presenterer både deltakerne og den nasjonale ressursgruppa seg
- 12.30 Lunsj
- 13.30 **En kulturskole med scenekunst som viktigste satsingsfelt**
Inspirasjonsforedrag v/ Knut Olav Sæves
- 14.00 **Dagens situasjon for teaterfaget i kulturskolene**
Presentasjon av spørreundersøkelsen v/ Hilde Roald Bern
- 14.30 **Hva skal til for at vi skal kunne gjøre hverandre gode?**
Gruppearbeid og plenumsdebatt
- 15.30 Kaffe-/te- og fruktpause
- 15.45 – 16.45 **Om regionale fagnettverk for teaterlærere i kulturskolen**
- Gruppearbeid om struktur og gjennomføring
- Annet

Omtaler

Hanne Riege er tilsatt ved Kunsthøgskolen i Oslo der hun er høgskolelektor ved Teaterhøgskolen. Hun har vært prorektor og dekan ved Statens teaterhøgskole og har videre blant annet vært danser for statlig frigruppe og Rikskonsertene. Hanne var en av koreografene til avslutningsseremonien under OL på Lillehammer. I en tiårs periode har Hanne ledet Teateraktiviteter for barn og unge i Asker. Hun er fortsatt foreleser ved Pedagogisk forskningsinstitutt ved HiOA og har en solid fagutdannelse både innen teater og dans.

En kulturskole med scenekunst som viktigste satsingsfelt v/ Knut Olav Sæves

Eidsberg kulturskole har over tid definert teater og scenekunst som sitt viktigste satsingsfelt. De har en tydelig faglig profil, der selve teaterprøven er det sentrale didaktiske prinsipp, og arbeidet for resultatet er det viktigste i prosessen. Med sin virksomhet har de bidratt til at barne- og ungdomsteater har en sterk posisjon i regionen. Arbeidet har brakt talentgruppen deres til Det Norske Teatret.

Knut Olav Sæves har de siste årene vært rektor ved Eidsberg kulturskole i Østfold, en kulturskole som har profilert seg sterkt i forhold til teater. Etter det vi kjenner til er han landets eneste kulturskoleleder med en solid fagbakgrunn og praksis innen teaterfaget. Eidsberg kulturskole har i dag 60 elever på teater (og like mange på venteliste), de har et eget talentprogram innen teater og tilbyr også interkommunalt samarbeid på scenekunstrområdet.

PROGRAM Faggruppe Dans

- 11.15 **Velkommen**, og kort presentasjon av nasjonal ressursgruppe og deltakere
v/ Camilla Råkil Andersen
- 11.30 **Dagens situasjon for dans i norske kulturskoler**
Presentasjon av spørreundersøkelse v/ Siri Singsaas
- 12.00 **Dans – et livsløp med kulturskolen**
Inspirasjonsinnlegg v/ Sally Parkinson
- 12.30 Lunsj
- 13.30 **Dansepedagogen i distriktet – muligheter og utfordringer**
Inspirasjonsinnlegg v/ Trine Onsjøien
- 14.00 **Om regionale fagnettverk for danselærere i kulturskolene** (arbeid i grupper)
- Veien videre i egen region/fylke - hvordan etablere nettverk
- Kartlegging av behov og utfordringer
- Erfaringsutveksling
- 15:30 Kaffe-/te- og fruktpause
- 15.45 - 16.45 **Oppsummering, spørsmål og dialog** v/ Camilla Råkil Andersen

Omtaler

Dans – et livsløp med kulturskolen v/ Sally Parkinson

Når kulturskolen blir elevens "andre hjem" og ansvar for elevens utvikling ligger hos læreren, må noen elementer legges til rette slik at begge kan vokse. Tromsø kulturskole bidrar til en variert og lærerik dannelse av hele det dansende menneske.

Sally Parkinson er engelsk og bosatte seg i Tromsø i 1983. Hun er utdannet ved Middlesex University, Performing Arts og har lærerutdanning fra The Royal Academy of Dance i London. Sally har i mange år jobbet som danselærer og dramapedagog i Tromsø. Hun drev egen ballettskole og eget dansekompani, Tromsø Danseteater fra 1989 til 2001 og var med på å opprette danselinje ved Kongsbakken videregående skole. Sally har vært ansatt som avdelingsleder for dans ved Tromsø kulturskole siden 2004 der hun også underviser klassisk ballett.

Dansepedagogen i distriktet – muligheter og utfordringer v/ Trine Onsjøien

Trine Onsjøien vil dele sine erfaringer fra 18 år i kulturskolen, de første årene med opp til fem arbeidsforhold samtidig. Hun har vært med på å opprette dansetilbud i flere kulturskoler. Som eneste dansepedagog i et distrikt, vil hun også å si noe om viktigheten av å skape nettverk.

Trine Onsjøien har vært dansepedagog i Bjugn kulturskole siden 1993 og ved Fosen vgs. MDD siden 2010. Hun har utdanning blant annet fra London Studio Centre og Høgskulen i Telemark, avd. Kultur og leining. Trine er styremedlem i Norsk kulturskoleråd Sør-Trøndelag og er kursholder for blant annet Fosen Regionråd, Norsk kulturskoleråd, skoler og barnehager, det frivillig kulturlivet og næringslivet.

OMTALER

Offisiell åpning v/ rektor Ole-Gunnar Søgner

Ole-Gunnar Søgner er valgt til ny rektor ved Høgskolen i Bergen for neste fireårsperiode fra 1. august 2011. Søgner har de siste åtte årene vært dekan på høgskolen ved Avdeling for ingeniørutdanning. Han har gjort en stor innsats for å få sivilingeniørstudiet til Bergen, og har i sin tid som dekan også fått i gang bachelor- og masterstudium i undervannsteknologi.

Søgner er utdannet sivilingeniør i husbyggingsteknikk fra NTH (NTNU) 1977 og har doktorgrad i teknisk byfornyelse fra NTH i 1981. I 1991 oppnådde han professorkompetanse i bygningsforvaltning. Før han ble dekan ved Høgskolen i Bergen var han blant annet programleder for NVE/ Enova og programleder for flere forskningsprogram i NTNF/ Norges forskningsråd.

Hovedforedrag - Building relationships for the Future v/ operasjef Mary Miller

Mary Miller er operasjef ved Den Nye Opera, Bergen. Hun er en kjent kulturpersonlighet både i Norge og Europa og har variert bakgrunn innen musikkområdet og kulturadministrasjon. I Stavanger er hun best kjent som leder for "Stavanger 2008". For mer info http://en.wikipedia.org/wiki/Mary_Miller.

TEACHING ARTIST - Dialog i møte med begrepet v/ dialogleder Njål Vindenes

Njål Vindenes er førsteamanuensis ved Musikkseksjonen avdeling for lærerutdanning, Høgskolen i Bergen. Hans instrument er klassisk gitar og hans fagområder er blant annet retorikk og kunstfagdidaktikk.

TEATER:

Marit Ulvund, høgskolelektor og utøver, Høgskolen i Volda

Ekkoteater – fra opplevelse til iscenesettelse

Metoden ekkoteater handler om å iscenesette egne små opplevelser. Dette er også hovedtema for hennes PhD-arbeid. Første del av seminaret gir en praktisk innføring i metoden. I andre del snakker foredragsholderen om hvilke konkrete kvaliteter hun har funnet og hva som kreves av læreren i kreativt kunstnerisk arbeid. For mer info www.hivolda.no - www.seanse.no.

VISUELLE KUNSTFAG

Ingrid Christiansen Krook, billedhugger og foreleser, Kunsthøgskolen i Bergen

Hvorfor underviser vi som vi gjør?

Forelesningen er en reise i tid fra den klassiske greske antikken til i dag. Ved hjelp av ulike kulturhistoriske høydepunkt settes kunstfagundervisning inn i et filosofisk, pedagogisk perspektiv. Sentralt i denne oversikten er kunstlæreren, kunstbegrepet og kunstskolene, tenkt som forslag til refleksjon over kunstfagundervisningens form og innhold i dag.

Ingrid Christiansen Krook har billedhuggerutdanning fra Kunstakademiet i Carrara. Carrara er kjent for sine marmorbrudd på nordvestkysten i Italia. Hun har arbeidet med marmor og en rekke andre materialer i ca. 20 år og studerer for tiden kunsthistorie med antikken som spesialfelt på Universitetet i Bergen. I 2009 / 2010 tok hun PPU / KHiB og var fra høsten 2010 foreleser og kursholder på PPU / KHiB. Hun har fra erfaring fra teater, bl.a. Rogaland Teater, egne performance og har undervist skulptur med eget kursopplegg for DKS i Klepp kommune, Rogaland.

MUSIKK

Hilde Haraldsen Sveen, førsteamanuensis, Griegakademiet / UiB

Godt blandet/søtt, salt og syrlig

Hilde Haraldsen Sveen har gjennom flere år arbeidet med Masterclass for sangere, men også for andre instrumentalister ved Griegakademiet/UiB. Dette tas nå videre ved å invitere lærere og elever fra ulike institusjoner til Masterclass. Det blir deltakelse fra videregående skole, kulturskole og høgskole / universitet. I tillegg til sangelever, legges det vekt på å få med elever fra andre instrumentalgrupper.

Hilde Haraldsen Sveen startet sin sangutdanning ved Agder musikkonservatorium i Kristiansand før hun dro til Berlin hvor hun avla sin konserteksamen ved Hochschule der Künste i 1994. Siden har hun hatt sentrale roller ved en rekke europeiske operahus. I 2001 debuterte hun i rollen som Gilda ved Den Norske Opera og har senere hatt flere hovedroller ved Den Norske Opera & Ballett, sist som Sophie i "Rosenkavaleren". Grunnet sitt allsidige repertoar er Hilde Haraldsen Sveen en ettertraktet sanger i så vel oratorie-, konsert- og romansesammenheng. Hun har også gjort flere innspillinger med norsk musikk. For mer info http://no.wikipedia.org/wiki/Hilde_Haraldsen_Sveen.

DANS

Leif Hernes, professor, Høgskolen i Oslo

Dans i perspektiv

Foredraget tar utgangspunkt i temaet for konferansen, Teaching Artist, og blir belyst av foredragsholderens erfaringer i sitt arbeid med dans.

Leif Hernes er professor ved Høgskolen i Oslo. Han er koreograf i Dansdesign og har koreografert for film, scene samt stedsspesifikke forestillinger. Han har medvirket i et 15-talls bøker om barn, teater og dans. For mer info <http://dansdesignblog.blogspot.com/>